

Cerebral Parese-foreningen

Kamp for økt likestilling

Uttalelsen er vedtatt av landsmøtet i CP-foreningen 10. - 11. oktober 2020.

Fordommer, samfunnsmessige barrierer og ulike former for diskriminering gjør at personer med CP og lignende funksjonsnedsettelse ikke har de samme mulighetene som funksjonsfriske. Regjeringen har lansert en strategi og handlingsplan for likestilling av personer med funksjonsnedsettelse. Foreløpig har vi ikke sett noen resultater, og vi krever at arbeidet med likestilling prioriteres.

I 2019 stemte regjeringspartiene på Stortinget imot forslaget om å innlemme FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD) i norsk lov. Vi synes det er sterkt beklagelig. Det skjedde samme år som regjeringen mottok kritikk fra FN-komiteen for rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne fordi konvensjonen ikke var oppfylt, og de fikk også konkrete anbefalinger for hvordan konvensjonen kunne oppfylles. Hovedinnvendingen til komiteen var at personer med funksjonsnedsettelse i altfor stor grad blir sett på som brukere og pasienter i stedet for likestilte borgere. FN stadfestet også at personer med funksjonsnedsettelse i Norge utsettes for omfattende diskriminering. Vi mener det er på tide at CRPD blir en del av regjeringens strategiarbeid og at konvensjonen blir en del av norsk lovgivning.

Regjeringen tok i 2019 initiativ til en likeverdreform. Målet er at familier med store omsorgsoppgaver skal få det bedre. Det er viktig å prioritere familier som har barn med funksjonsnedsettelse og sammensatte behov. I likhet med Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon (FFO), mener vi det er behov for en ny og uavhengig koordinatortjeneste med beslutningsmyndighet. Vi ser for oss et statlig forankret koordinatortjenestesenter fordelt på regionale sentre. Målet er å legge til rette for samarbeid på tvers av instanser og tjenester, hjelpe og avlaste familier og tilrettelegge best mulig i viktige overganger i livsløpet. Tilbudet burde ikke knyttes til alder, da mange med funksjonsnedsettelse fortsatt bor hjemme etter fylte 18 år.

Arbeidet for inkludering og mot fordommer og utestenging, starter allerede i barnehage og skole. Regjeringen har tatt flere initiativ på dette området, blant annet stortingsmeldingen «Tett på – tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage, skole og SFO» i 2019. I 2020 har et offentlig utvalg kommet med forslag til ny opplæringslov, som regjeringen skal følge opp med en stortingsmelding i løpet av 2021. Vi mener det er svært viktig at elever med funksjonsnedsettelse får bedre oppfølging i skolen og videre i utdanningsløpet. Det er altfor mange unge med funksjonsnedsettelse som ikke blir tilstrekkelig sett og hørt, stilt krav eller satt forventninger til, og som ikke får den undervisningen de har krav på. Det er også for

mange som blir undervist av ufaglærte assistenter. Dette er svært bekymringsfullt, ettersom vi vet hvor viktig skolegangen er for muligheten til å leve et selvstendig, likestilt og deltakende liv. Det er viktig med et lovverk som er tydelig på rettighetene til den enkelte, men vi må også se på hvordan lovverket blir fulgt opp. Det er en utfordring at regelverket brytes uten at det får konsekvenser. Vi mener derfor det må innføres strengere sanksjoner for kommuner og fylkeskommuner som bryter loven. I tillegg mener vi det bør tilføres betydelige ressurser for å styrke opplæringen. Situasjonen er for sårbar, med tanke på dårlig kommuneøkonomi og mangel på kompetent personell.

Arbeidslivet er en annen arena hvor personer med CP og andre funksjonsnedsettelse opplever å komme til kort. I 2018 ble regjeringens inkluderingsdugnad lansert, der målet er å få flere med funksjonsnedsettelse og hull i CV-en i arbeid. Til tross for nye virkemidler og bevilgninger har resultatene uteblitt. Altfor mange med funksjonsnedsettelse står ufrivillig utenfor arbeidslivet. Det er både utfordrende å komme inn i arbeidslivet, og å beholde arbeidstilknytningen. Vi mener det må tilrettelegges for et mer inkluderende og rausere arbeidsliv. Vi trenger flere tilpassede arbeidsplasser, det må bli enklere å få nødvendig tilrettelegging, og det må være mulig å jobbe redusert og samtidig ha en økonomi til å leve av. Flere uføretrygdete må få utnyttet restarbeidsevnen og ressursene sine. NAV er i en spesielt sårbar tid, og det er viktig at de får tilstrekkelig kapasitet og ressurser til å gjenopprette tillit og fortsette oppgaven med individuell og tett arbeidsoppfølging.

Svakere tilknytning til arbeidslivet og merkostnader som følge av funksjonsnedsettelse, gjør at personer med CP og lignende diagnoser har dårligere økonomi enn befolkningen ellers. Likevel har regjeringen de siste årene innført flere økonomiske kutt som rammer disse gruppene hardt, og som begrenser muligheten til å leve et likestilt liv. Vi krever derfor at regjeringen reverserer flere av innstrammingerne i de helsebaserte ytelsene, særlig innstramminger som er gjort i arbeidsavklaringspengeordningen (AAP). Slik vi ser det har endringer med kortere varighet på ytelsen, snevrere unntak, lengre karenstid og en betydelig reduksjon i minsteytelsen for unge mottakere, fått store negative konsekvenser. Vi mener det vil sende flere ut i utenforskap og fattigdom.

For å kunne leve selvstendige og frie liv, er mange med CP og andre funksjonsnedsettelse avhengig av assistanse. Regjeringen satte i 2019 ned et offentlig utvalg som skal se på dagens BPA-ordning. Det er positivt, da vi mener det er altfor store forskjeller i hvordan ordningen praktiseres. Vi trenger et tydeligere nasjonalt regelverk som i større grad forplikter kommunene til å tilby BPA. Vi mener det bør vedtas en ny forskrift som erstatter dagens rundskriv. Samtidig er det behov for mer enn et nytt regelverk. Vi trenger en mer forutsigbar finansiering, samt en større forståelse og kunnskap om hva BPA-ordningen er og hvor viktig den er for at enkeltpersoner og familier skal kunne leve gode, likestilte og deltakende liv. Vi mener at kommuner i større grad må tilby løsninger som tar utgangspunkt i den enkeltes behov og ønsker. Vi mener dette vil gi bedre tjenester som ikke nødvendigvis er dyrere.